

P. Robert Schreiter, C.PP.S.
Zagreb, 22. listopada 2000.

DUHOVNOST KRVI KRISTOVE

U ovom predavanju bit će riječi o četirima ključnim simbolima duhovnosti Krvi Kristove, a to su: savez, križ, kalež i pomirenje. Svi oni imaju korijene u Sv. Pismu, i pobuđuju čitav niz značenja i sjećanja. O svakome ću simbolu govoriti s obzirom na njegovo temeljno značenje kako je ono predstavljeno u Svetom Pismu, a zatim ću spomenuti neka značenja koja ono ima za nas danas, kako u našem osobnom i zajedničkom životu u zajednici, tako s obzirom na način na koji su ta značenja povezana s poslom koji obavljamo za Crkvu i Kraljevstvo Božje.

Savez: založenost, povezanost, zajedništvo

Savez je temeljni simbol duhovnosti Predragocjene Krvi. Poseban odnos između Boga i Božjeg naroda - koji je najprije zapečaćen krvlju janjadi i junadi, a kasnije i samom Kristovom Krvlju - temelj je na kojem se gradi naša duhovnost. Krv križa crpi svoje značenje iz saveza, jer Krv je križa sredstvo kojim Bog izmiruje sa sobom sve (Kol 1,20), a oni koji bijahu daleko dolaze blizu (Ef 2,13). Euharistijski kalež novi je Savez u Krvi Kristovoj (Lk 22,20) koji je predokus euharistijske gozbe na nebu. Oni koji su trpjeli združeni su s Bogom na nebu, otkupljeni Krvlju Jaganjčevom (Otk 5,9). Sva tri ostala simbola povezana s duhovnošću Krvi Kristove o kojima ćemo ovdje govoriti - križ, kalež i pomirenje - naslanjaju se na taj temeljni simbol, savez.

Savez je jedan od najbogatijih biblijskih simbola i može se promatrati s raznih motrišta. S jedne strane, savez se tiče načina na koji Bog dodiruje svijet. Taj je dodir poziv na prisnost s Bogom, prisnost koja preobražava one koji su na nju pozvani. U savezu s Noom i njegovom djecom (Post9), Bog se približava onima koji su preživjeli potop i obećava im novi život. Abraham je pozvan da napusti svoju zemlju i obećano mu je da će biti blagoslov zemlji i da će on i Sara imati brojno potomstvo (Post 12). Ali najdramatičniji preobražaj doživljavaju Židovi u Sinajskoj pustinji, koji putem Saveza postaju odabrani Božji narod (Izl 24). U svim tim primjerima, oni koji ulaze u savez s Bogom doživljavaju nešto novo. Bog im prilazi, i oni time dobivaju novi identitet. S novim identitetom dobivaju i novo poslanje. Kao izabrani Božji narod, Izrael dobiva ne samo povlašteni odnos, nego i posebnu odgovornost: njihov zajednički život mora odražavati suosjećanje, pravdu i milosrđe Božje.

Promatran iz drugog kuta, savez je više od obična ugovora ili pakta. Savez znači pripadnost Bogu, pripadnost na način koji otvara naše najdublje sposobnosti da budemo ljudi, da budemo slika Božja. Te se sposobnosti da budemo ljudi - naša sposobnost da imamo povjerenje, da ljubimo, da se borimo za pravdu, da iskažemo suosjećanje i brinemo za druge - otvaraju pozivom na savez s Bogom. To je poziv da shvatimo što znači doista pripadati Bogu. To pripadanje Bogu potvrđuje naše poslanje da budemo djeca Božja.

Savez ne definira samo našu prošlost podsjećajući nas na Božje zahvate u našoj povijesti. Savezi sa sobom nose viziju budućnosti. Poput duge koja se pojavila na nebu u pripovijesti o Noi i njegovoj obitelji, savez obećava novu vrstu budućnosti. On obećava sigurnost u nesigurnu i opasnu svijetu. Abrahamu i Sari savez obećava da će živjeti u potomstvu za koje su mislili da nikad neće imati. Židovskim robovima savez je obećao vlastitu zemlju u kojoj će moći živjeti u pravdi i slobodi. Ali više nego bilo koji drugi, Savez koji nam je ponudio Isus u svojoj vlastitoj Krvi nudi viđenje dolaska kraljevstva Božjega, u kojemu neće

biti gladi ni žeđi, i svaka će suza biti otrta. Savezi, dakle, nose sa sobom viđenje svijeta u kojemu je Bog blizu.

Savezi su bili pečaćeni krvlju žrtve. Krv je bila nositeljica života i u sebi je nosila dah Boga koji je udahnuo dah života u prvog čovjeka (Post 2,7). U Knjizi Izlaska (Izl 24) čitamo kako je krvlju žrtve Mojsije poškopio narod kao znak Saveza s Bogom Na Posljednjoj večeri Isus nudi Novi Savez, potvrđen njegovom vlastitom Krvlju, i poziva nas na zajedništvo sa sobom. Postoje tri vida saveza koje želim istaknuti: savez kao založenost, savez kao povezanost i savez kao zajedništvo.

Kao što sam već rekao, savez je više od obična ugovora ili pakta. Zbog same naravi odnosa između Boga i nas, koje je savez, on podrazumijeva založenost. Založenost se tiče odluka i izbora koji gledaju dalje od sadašnjeg trenutka. Gledajući dalje od sadašnjeg trenutka, stavljamo se u službu važnijih stvari, koje su iznad prolazne naravi sadašnjosti.

Savez je dugoročna založenost, u dobru i u zlu. To je Bog, koji je ostao u pustinji s oslobođenim robovima četrdeset godina, gledajući u njima nešto što oni sami u sebi nisu mogli vidjeti. To su Sara i Abraham, ostarjeli bračni par koji još uvijek može sanjati o novim mogućnostima. To je Isus, koji je smatrao da za Novi Savez vrijedi umrijeti. Duhovnost saveza promiče ono što je Papa Ivan Pavao II. u svojoj enciklici *Evangelium vitae* nazvao “kulturom života”, za razliku od prevladavajuće “kulture smrti”. Prihvatanje svega u životu kao nečega kratkoročnog oko čega se ne isplati založiti i obvezati protivno je kulturi života. Smatrajući sve kratkoročnim dolazimo do zaključka da u našem životu nitko i ništa nije previše važno. Time stvaramo okruženje ili kulturu u kojoj gotovo ništa ne uzimamo za ozbiljno. Stav je to koji podrijava povjerenje, skrb i , konačno, samo ljudsko dostojanstvo.

Krv Kristova stalni je podsjetnik da postoje ljudi i vrijednosti za koje vrijedi umrijeti. Ako se ne usudimo posegnuti u dubine svoga bića, dodirnuti druge i potruditi se oko tih vrijednosti, ako ne ispružimo ruke u založenosti za ljude oko nas, razvrgnuli smo savez, i krv tih ljudi koje nismo željeli dodirnuti vapiće do neba.

Kao drugo, savez se tiče povezanosti, veza pripadnosti. Biti povezan znači biti priznat, znači da nam je priznato ljudsko dostojanstvo. U Africi su teolozi smislili alternativu poznatoj Descartesovoj izjavi “mislim, dakle jesam” (cogito ergo sum). Umjesto toga oni kažu “ja jesam jer mi jesmo”. To izražava bit saveza kao povezanosti: priznanje onih vezova koji su bitni za bivanje čovjekom. Ali duhovnost saveza govori i o nečemu drugom.

Društvo može stvoriti i lažne povezanosti koje pretvaraju ljude u objekte. Na žalost, ljudska su društva prepuna takvih lažnih povezanosti: ovisnosti, zlostavljanja, etničke i vjerske mržnje, predrasuda i tlačenja. Za zemlju poput Hrvatske, koja se još oslobađa od posljedica dugogodišnjega komunizma, nadilaženje laži koje su bile predstavljane kao istina poseban je izazov. Lažne povezanosti mogu biti brojne u društvu, ali duhovnost saveza nastoji ih nadići. U Svetome Pismu krv se prvi put spominje u kontekstu prekinute veze, kad Abela ubija njegov brat Kajin. Križ, kao što ćemo vidjeti, stoji kao stalni podsjetnik na razvrgnutu ili prikriveno lažnu narav mnogih naših međusobnih odnosa. Otkupljeni smo po velikoj cijeni (1 Pt 1,18). Ljudi koji su izgubili povezanost s drugima zbog starosti ili kakve nesreće, kao i oni koji trpe pod teretom lažnih povezanosti, moraju biti naša posebna briga. Upravo je snaga Kristove Krvi jamstvo da su naši naponi oko povezanosti vrijedni truda, čak i ako nas društvo u kojem živimo uvjerava u suprotno.

Treće, savez kao zajedništvo. Riječi zajedništvo i zajednica često se olako izgovaraju. Ali pravo zajedništvo temelji se na založenosti i povezanosti. Obilježeno je založenošću koja ne nestaje čim nastanu prve teškoće. Obilježeno je i osjećajem povezanosti koji može obuhvatiti razlike i naći nešto zajedničko u čovječstvu koje nam je zajedničko, jer smo stvoreni na sliku i priliku Boga koji je jedan, a trojstven. Zajedništvo saveza nudi viđenje onoga što okupljena zajednica može postati unatoč svojoj sadašnjoj nesavršenosti. Zajedništvo nije lako

postići, a duhovnost saveza podsjeća nas na činjenicu da zajednica može uspjeti kao zajednica jedino ako ima svoje korijene u Božjem pozivu na savez.

Svakako, Krv Saveza koju slavimo u Euharistiji snažan je simbol zajednice kojoj pripadamo i zajedništva (s Bogom) kojem se nadamo. Blagoslovni kalež koji zajedno pijemo uvodi nas dublje u to zajedništvo, i podsjeća nas na to koliko ovisimo o Božjoj pomoći pri stvaranju zajednice. Povezani velikom Božjom ljubavlju prema nama, usuđujemo se zamisliti zajednicu u situacijama koje nas se u ovom trenutku mogu učiniti vrlo dalekim.

Križ: izvan vrata

Križ je do sada bio glavni simbol duhovnosti Krvi Kristove. To nas ne treba čuditi jer upravo Isusovo prolijevanje Krvi na križu stoji u središtu vazmenog otajstva. Taj simbol ujedinjuje nekoliko stvari. On nam u prvom redu govori, kao što su Marija de Mattias i Gašpar del Bufalo uvijek isticali, o Božjoj bezgraničnoj ljubavi prema nama, o tome da je Isus dao svoju posljednju kap Krvi kako bi nas pomirio s našim Stvoriteljem. Križ, dakle, govori o ponovno uspostavljenom odnosu s Bogom. Za sv. Pavla križ stoji kao veliki znak protuslovlja: “Židovima sablazan, poganima ludost, a pozvanima pak Božja snaga i Božja mudrost” (I Kor 1,24). Za bezbrojne naraštaje kršćana križ je bio ključ zagonetke njihova trpljenja. Združujući svoje muke s Isusovom mukom, njihovo trpljenje postaje otkupljujuće, a to znači: umjesto da ih patnja uništi, ona dobiva svoje mjesto u širem kontekstu Isusova života, te i oni sudjeluju u spasiteljskoj snazi Isusove patnje. Takvo otkupljujuće trpljenje omogućuje osobi koja trpi da se otvori onako kako je Isus otvorio svoj život.

Budući da je simbol križa tako bogat, želim se usredotočiti na samo jedno njegovo značenje za našu duhovnost, koje je meni postalo vrlo važno. Temelji se na trinaestoj glavi posl. Hebrejima, a glasi ovako:

“Jer tijela životinja, kojih krv veliki svećenik unosi za grijeh u Svetinju, spaljuju se izvan tabora. Zato i Isus, da bi vlastitom krvlju posvetio narod, trpio je izvan vrata. Stoga iziđimo k njemu izvan tabora noseći njegovu muku jer nemamo ovdje trajna grada, nego onaj budući tražimo. (Heb 13,11-14)

Ovaj odlomak govori o velikoj napetosti između bivanja unutra i bivanja vani, između bivanja u središtu i izbačenosti ili odbačenosti. Počinje pogledom na svetište koje stoji u središtu tabora. Tabor Izraelaca u pustinji (a poslije je to grad Jeruzalem) predstavljao je sigurno mjesto u neprijateljskom okružju pustinje. Biti unutar tabora značilo je pripadati Bogu, biti vrijedan u Božjim očima i u očima ostalih pripadnika zajednice.

Izvan tabora bila je pustinja, divljina, opasnost. Ako je tko živio izvan tabora, nije mu se mogla jamčiti sigurnost. Štoviše, izvan tabora - kao danas izvan grada - nalazilo se odlagalište smeća u kojemu su se palili otpaci. U odlomku iz posl. Hebrejima govori se o tome kako su trupla žrtvovanih životinja spaljivana na smetlištu. Smetlište je onda, kao i danas, predstavljalo suštu suprotnost organiziranu i civiliziranu životu u taboru: unutar tabora vladao je red, sigurnost, pripadnost, bliskost; izvan tabora vladao je kaos, opasnost, otuđenje i izgubljenost.

Slika smetlišta morala je sa sobom nositi još jedno, strašno značenje za čitatelje poslanice Hebrejima iz prvog stoljeća. Rimljani su na smetlištu često obavljali raspeća. Smrt na križu nije bila samo bolna, nego i sramotna kazna. Žrtve su u pravilu razapinjane gole, kako bi se ponizila njihova tijela i kako bi ih se još više lišilo dostojanstva. Nakon što bi žrtva umrla na križu, truplo bi bilo skinuto s križa i jednostavno bačeno u smeće. Cilj je takvoga postupka bilo krajnje poniženje. Bilo je to slično strašnim događajima iz 20. st., kad se ljude strijeljalo i bacalo u jame, ili pak kraj ceste kao u slučaju “nestalih” u Latinskoj Americi.

Imajući sve to na umu možemo bolje razumjeti zapanjujuće riječi u 12. i 13. retku: “Zato i Isus, da bi vlastitom krvlju posvetio narod, trpio je izvan vrata. Stoga iziđimo k njemu

izvan tabora noseći njegovu muku”. Žrtva za grijeh nije više prinesena u svetištu nego na pustom, smrdljivom smetlištu. Značenje ovoga odlomka poslalo mi je jasno prije nekoliko godina. Mladi teolog koji je puno obećavao i kojemu sam bio savjetnik u vezi s njegovom doktorskom disertacijom napustio je profesorsku karijeru kako bi postao glas ljudi koji su živjeli na Dimnoj planini na Filipinima. Dimna planina bila je smetlište Manile. To je doista planina otpada i smeća. Kao i na drugim smetlištima, organski otpad truljenjem stvara plin metan koji povremeno plane i stvara vatru i gusti, smrdljivi dim koji se nadvija nad tim mjestom. Zato se to smetlište i naziva Dimnom planinom. Na Dimnoj planini živjelo je više od 20.000 ljudi koji su gradili kućerke od ostataka drveta, lima i kartona koji je ondje bačen. Tražili su odbačenu hranu i predmete koje bi mogli prodati. Tako su živjeli ljudi s Dimne planine. Taj se mladi svećenik posveti radu s žiteljima Dimne planine, kojima je služio kao zagovornik pred ostatkom svijeta. Kad sam ga upitao što mu je davalo snagu u tako zahtjevnoj službi, rekao mi je jednostavno: “Krist je razapet izvan vratâ. Onamo moramo doći kako bismo ga susreli.”

Njegove su mi riječi oživjele značenje odlomka iz posl. Hebrejima na način na koji ništa drugo ne bi moglo. Taj nam odlomak govori da se Bog odlučio nastaniti upravo na onome mjestu gdje se čini da nije moguće pripadati, da nema sigurnosti ni zajedništva. Umjesto brižljivo uređena svetišta kao mjesta Božje nazočnosti, vidimo križ na smetlištu. Kad promatramo križ kao mjesto na kojemu Bog boravi, mijenja se naš način razmišljanja. Svemogući Bog sad nam govori da je pravu moć moguće pronaći samo u bespomoćnosti te žrtve na križu. Na mjestu degradacije moguće je najdublje doživjeti Boga. Bog okuplja novi izabrani narod među odbačenima iz društva. Podno križa, taj je novi izabrani narod posvećen Kristovom Krvlju.

I, kao što nas podsjeća posl. Hebrejima, ne možemo promatrati križ iz sigurnosti tabora. Da bismo doživjeli živoga Boga, moramo izići izvan vratâ kako bismo susreli Krista upravo u mucu koju podnosi na križu. Teško je ne biti dirnut tom snažnom slikom iz posl. Hebrejima. Ona nas obuzima. Ona nam također daje uvid u značenje križa za duhovnost predragocjene Krvi. Tiče se same biti našega života, lišene svakoga ukrasa i brižljivo izrađene krinke. Tiče se ranjivosti koja nagrizi naše najbrižljivije razrađene poze. Podsjeća nas na to da će sva ljudska moć koju možemo zgrnuti na kraju propasti kroz naše prste poput pijeska. Podsjeća nas na činjenicu da ono što nas drži na životu nije naše: to je dar, dar života.

U čitavom Sv. Pismu poruka krvi poruka je krhke granice između života i smrti. U krvi koja pokreće svako biće prisutna je Božja životvorna sila. Unatoč tomu, uvijek smo samo korak udaljeni od vlastite smrti.

Križ stoji na toj granici između života i smrti. krv koja je ondje prolivena podsjeća nas na krhkost svega što poduzimamo i nadamo se postići. Križ nas poziva da izađemo izvan vratâ i živimo na toj tankoj granici. On nas podsjeća na to da ne možemo zauvijek ostati u našoj udobnosti nego se moramo suočiti s protuslovljem i patnjom svijeta. Upravo u toj krhkosti koju križ tako jasno simbolizira možemo shvatiti kako Bog vidi nas i naš svijet: svijet tako dragocjen u Božjim očima, a ipak taško ranjen na toliko načina. Unatoč tomu, uvijek je pozvan na novi život. Krhotine života - gubitci, žaljenje, razočaranja, neuspjesi, tragedije - podižu se i polažu u Kristove rane, u rane onoga koji ujedinjuje sve stvari u samome sebi. Posvećenje Kristovom Krvlju znači da su otkupljeni oni koji su bili osuđeni na smetlište društva. Darovan im je novi život. Darovana im je prilika da ponovno zadobiju svoje dostojanstvo.

Za nas je, dakle, važan vid duhovnosti križa izlazak izvan vratâ, onima koje Isus posvećuje svojom vlastitom Krvlju. Za našu duhovnost to se ostvarilo prije dvije godine susreo neke od sestara Misionarki Predragocjene Krvi iz Koreje koje su živjele na smetlištu Seula kako bi bile s onima kojima je to smetlište bilo dom i način preživljavanja. Važno pitanje koje si možemo postaviti jest ovo: gdje je “izvan vratâ” za svakoga od nas?

Kalež: trpljenje i blagoslov, sjećanje i nada

Za kršćane kalež ima veliku euharistijsku važnost. To je osobito točno otkako je primanje svete Pričesti pod objema prilikama ponovno uvedeno u cijeloj Crkvi. Kalež više nije krvi Gospodnje.” (I Kor 11,27)

Kalež je ono stjecište u našoj duhovnosti gdje se susreću trpljenje i blagoslov, sjećanje i nada. Mnogima je ponuđen kalež patnje: siromašnima, potlačenima, onima na rubu društva. Dio je našeg poziva da, kao zajednice Krvi Kristove, u našem apostolatu sudjelujemo u njihovu kaležu. Zauzetost bl. Marije za obrazovanje siromašnih djevojaka bio je upravo jedan takav pokušaj da im se olakša patnja. Danas sudjelovanje u kaležu onih koji trpe poprima razne oblike u brojnim djelatnostima koje obavljamo. Kao što je Isus pitao učenike koji su htjeli imati udjela u njegovoj slavi mogu li najprije imati udjela u njegovoj mucu, i mi se moramo upitati koliko smo sposobni piti iz čaše trpljenja s onima kojima je ona dana.

Kalež je također i kalež blagoslova. U Židovskom obredu, blagoslovni kalež podizan je dok se slavilo Boga i zahvaljivalo mu se na svim dobrima ovoga svijeta. Danas podižemo kalež kako bismo se podsjetili što za nas znači Krv Kristova. Kao spasenje svijeta, ona predstavlja viđenje svijeta otkupljena od moći grijeha i zla, svijeta oslobođena potlačenosti i siromaštva, svijeta slobodna od svih stvari koje ljudi čine jedni drugima. Blagoslovni kalež podiže se i u ime Božjeg stvoriteljskog djela, da šteta koju je ljudski rod nanio Zemlji ne postane nepopravljiva, nego da čitava Zemlja zacijeli.. Kalež blagoslovni pomaže nam da zamislimo pomireni svijet, pomirenje između muškaraca i žena, između različitih skupina u pojedinim zemljama, između samih zemalja, između različitih vjera. Kalež blagoslovni blagoslivlja nas, blagoslivlja naš svijet. Kad smo uronjeni u Krv Kristovu, životvorna snaga te Krvi čini od nas nova stvorenja.

Kalež je mjesto na kojemu se okupljaju sjećanja. Čaša ih ujedinjuje, omogućuje im da se međusobno prožmu i zajedno izgrade identitet zajednice. Kakova sjećanja ulijevamo u taj kalež? Kako jedno sjećanje može ublažiti drugo ili naglasiti njegovu posebnost? Kalež ide iz ruke u ruku, a sjećanja se razmjenjuju.

Primati Krv Kristovu znači primiti njegova sjećanja kako bi njegov način života postao i našim načinom života. Dok se njegova sjećanja miješaju s našima, postajemo mu sve sličnijima.

Krv Kristova za nas je također znak nade. Krv koja je prolivena nije prolivena uzalud. Ona nije vodila u ništavilo, nego u novi život. To čini i danas onima koji je primaju. Često ne uvidamo koliko je važna nada. Ali upravo nada održava na životu tolike siromašne u svijetu. S nadom postajemo sposobni slaviti male pobjede prkoseći beznađu koje prijete da nas obuzme. Nada nam omogućuje da otkrijemo ljepotu malih stvari, da budemo zahvalni na malim znakovima pažnje, na osmijehu. Ona nas potiče da slavimo činjenicu da još uvijek postoji dar života i da još uvijek možemo doživjeti radost i smijeh.

Stoga je duhovnost kaleža duhovnost međusobne razmjene, miješanja. To je duhovnost sjećanja i gledanja u budućnost. Krv Kristova to omogućuje jer je krv nositeljica života, a otajstvo i smisao života potiču nas da idemo dalje. Duhovnost kaleža duhovnost je slavljenja, duhovnost koja vidi Božju puninu u svim stvarima.

Pomirenje

Pomirenje je mnogim dijelovima svijeta, uključujući i Hrvatsku, postalo vrlo aktualnom temom. U posljednjih nekoliko godina ponovno je otkrivena važnost pomirenja za našu duhovnost. Oni koji nekoć bijahu daleko, koji bijahu odijeljeni pregradom razdvojnicom neprijateljstva, dođoše blizu - po Krvi Kristovoj (usp. Ef 2,13 i dalje).

Budući da je pomirenje postalo tako važnom temom za našu duhovnost, želio bih zaključiti ovo predavanje nekim mislima o obliku službe pomirenja. Kao što znamo, Bog je onaj koji donosi pomirenje, a ne mi. Naš je zadatak da stvorimo okružje u kojemu može doći do pomirenja. U tu svrhu zadatak nam je da stvorimo zajednice pomirenja i da se uključimo u one discipline i djelatnosti koje će nas oblikovati u takve zajednice. Smatram da služba pomirenja ima četiri dijela.

Prvi je dio intenzivno druženje sa žrtvama. Obilježava ga strpljivost i slušanje koje omogućuje žrtvi da stekne povjerenje, a zatim da se pokuša rasteretiti bolne prošlosti. To je dugotrajan proces, jer je teret takve naravi da ga se nije moguće brzo otresti. U slučajevima zlostavljanja i mučenja, laži koje su počinjene nad žrtvom često su toliko isprepletene s istinom da se ne može uništiti laž, a da se istodobno ne uništi i istina. Prvi je stadij službe pomirenja strpljivost i rast u umijeću čekanja. Čekanje nije samo prazan prostor koji prethodi nekom događaju. Ono izgrađuje pozornost i pažnju, što daje fokus bolnome doživljaju.

Drugi je stadij službe pomirenja gostoljubivost. Gostoljubivo okružje zrači povjerenjem i ljubaznošću, te stvara ozračje sigurnosti. Žrtvama nasilja upravo povjerenje, ljubaznost i sigurnost bolno nedostaju u životu. Ozračje povjerenja omogućuje ponovnu komunikaciju među ljudima. Ljubaznost dokazuje da nasilje pripada prošlosti i da se ranjivost koju iziskuje proces ozdravljenja može osloniti na taj prostor djelovanja. Sigurnost je druga strana povjerenja. Onima koji su bili ugroženi i koji su iskusili opasnost povratak u sigurnost omogućuje da ponovno izgrade vezove povjerenja.

Gostoljubivost nosi sa sobom i osjećaj besplatnosti, velikodušnosti koja se ne mjeri na način quid pro quo (vraćati milo za drago), nego u obilju koje omogućuje razmišljanje o novim mogućnostima. jedan je od najtežih vidova pomirenja suočavanje s nasiljem koje je počinjeno protiv žrtve. U procjenjivanju štete koja joj je učinjena - bilo da je izgubila voljene osobe ili dom, bilo da je iskusila rat i progonstvo ili dugotrajno zatočeništvo - žrtva pokušava zamisliti što bi bilo potrebno da bi se ispravilo zlo koje joj je nanoseno. To je ono što mnogi podrazumijevaju pod pojmom "pravda". Ali pomirenje nas ne vraća unatrag da bismo ispravili zlo onim putem kojim smo došli. Pomirenje uvijek dolazi drugim putem koji nas iznenađuje. Iz tog je razloga gostoljubivost, koja stvara okružje povjerenja, ljubaznosti i sigurnosti, prethodnica pomirenja. Ona pomaže žrtvi da se pripremi za izljev Božje iscjeliteljske milosti u svome životu, u obnavljanju svoga čovječtva. Taj proces ne vraća žrtvu na ranije, neozlijeđeno stanje nego je vodi na novo mjesto.

Treći je stadij službe pomirenja ponovna uspostava veza. Žrtve su često nepovezane ili čak izolirane od zajednice. Ekstreman su primjer takvih žrtava prognanici: odvojeni od doma, često i od obitelji, potpuno iskorijenjeni i izgubljeni. Ponovna uspostava veza prekinut će izolaciju koja onemogućava povjerenje i uvjerava žrtvu kako su istinite laži koje o njoj govori njezin napadač - da nije dostojna humana tretmana, da je nitko ne može spasiti, da je vrijedna prezira. Nasilnik pokušava u žrtvu usaditi tu laž, mržnju prema samoj sebi, budući da će je mržnja prema samoj sebi držati u ropstvu. Ponovno povezivanje uspostava je istine o žrtvi, da je žrtva stvorena na sliku i priliku Božju, te se stoga neprocjenjivo vrijedna. Povezivanje ponovno uspostavlja veze povjerenja i pripadnosti koje nas čine ljudima. Upravo u ovome stadiju zbiva se samo pomirenje.

Četvrti stadij službe pomirenja jest poslanje. U ovome stadiju pomirena se žrtva osjeća ponovno povezanom, a zatim pozvanom od Boga, putem iskustva pomirenja, na određeni put. Da poslanje proizlazi iz iskustva pomirenja znači da taj poziv može biti povezan s iskustvom nasilja: izliječena žrtva može osjetiti da je pozvana da radi s drugim osobama koje su preživjele mučenje, ili pak da radi na stvaranju razumijevanja koje će izbjeći buduće sukobe. Zajednica koja pomaže pri pomirenju ne daje poslanje. Ono dolazi od Boga, putem iskustva pomirenja. Ali ako je zajednica vješta slušanju i čekanju, ona može pomoći izliječenoj žrtvi da otkrije

poziv i njegovo značenje. Služenje na taj način karakteristično je za pomirenje žrtve: žrtva sada može pružiti drugima istu sebedarnu ljubav koja je znak Božje prisutnosti u svijetu.

Krv križa pomiruje. Oni koji su proživjeli velike nevolje isprali su svoje haljine u Krvi Jaganjčevoj. Jaganjac predstavlja završnu točku pomirenja. Pomirbena Krv Kristova otkriva nam - vjerujem - jednu od ključnih službi našega vremena.

Zaključak

Ovaj kratki pregled samo maloga dijela bogatstva duhovnosti Krvi Kristove otvara, nadam se, neke putove u vašim službama, u obnovi vaših zajednica i zajednica kojima služite. Simboli saveza, križa, kaleža i pomirenja otvaraju nam brojne mogućnosti. Želio bih završiti snažnim riječima bl. Marije koje su mi uvijek toliko značile: nadam se da će ova razmišljanja dovesti do “onog predivnog poretka koji je veliki Sin Božji došao uspostaviti na Zemlji svojom božanskom Krvlju”.

Prevela Nataša Pavlović